

”TYÖTÄ SÄÄSTÄVÄT KEKSINNÖT”

KAPITALISTIT jatkuvasti vakuuttavat, että ”me elämme ihmeiden ja hyvinvoinnin aikakautta”, jommoista ei koskaan ennen ole voitu edes kuvitellakaan. Teknillinen kehitys, lukemattomain mullistavain keksintöjen kautta, on saavuttanut niin korkean huippukohtaan, että ”ruumiillista työskentelyä” vaaditaan verrattain vähän tuotannollisessa elämässä. Ihmiset eivät enään tiedä kunnollisesti, ”mitä elämä oikeastaan onkaan”, niin huokeasti kaikki tapahtuu. Vanhukset, jotka eivät tiedä ja jaksaa käsitellä paljon muuta kuin sen, että kaksi on kaksi ja neljä on neljä, huokaillen kertovat lapsilleen ajasta, jolloin ”meidän” täytyi tehdä työtä pitkiä päiviä ja ”saimme” palkkemme pari vaivasta dollaria. Nyt, kuulemma, ei tarvitse tehdä työtä muuta kuin kahdeksan tuntia päivässä, joissakin ”tapauksissa” ehkä vähän enempi, ja palkkaa maksetaan moninkerroin se määrä, kuin maksettiin menneinä aikoina.

Tuohon samaan tahtiin yhtyy porvarillinen sanomisto ja kertoo kertomasta päästyäänkin, kuinka paljon paremmissa asemassa ”me” elämme verrattuna menneiden aikakausien kansoihin. Menneiden aikakausien työläiset saivat asua huonoissa ja epäterveellisissä huoneissa, käydä huonoissa vaatteissa, kulkea työhön ja sieltä kotiin jalkaisin, tai korkeimmassa tapauksessa huonoilmaisilla ja kylmillä katuvaunuilla, joita hevoset vetivät ja niin kulku kävi hitaasti. Nyt he saavat kulkea työssä ”mukavissa”, lämpimissä ja hyväilmaisissa katuvaunuissa, maanalaisissa sähkövaunuissa, ilmaraitiojunissa ja monen muunlaisissa kojeissa, jotka kiitävät huimaavalla vauhdilla. Saavatpa he useissa tapauksissa käyttää ”omaansa” työmaamatkoillakin. Ajatelkaa sitä mukavuutta ja hyvinvointia. Ja nyt he saavat asua hyvissä ja lämpimissä kodeissa, pukea päällensä hyvät vaatteet, syödä hyvää ravintoa, käydä teattereissa ja monen muunlaisissa huvittelupaikoissa. Heidän kotiensä lattiatkin ovat peitetyt matoilla ja niitä koristavat pianot, fonografit, puhelimet ja senkin seitsemänlaiset mukavuusvälineet. Kaiken tämän on tehnyt mahdolliseksi ”työtä säästävät koneet”, joista meidän ”tulee kiittää kapitalistista yhteiskuntaa”, kuten juuri vakavasti vaaditaan.

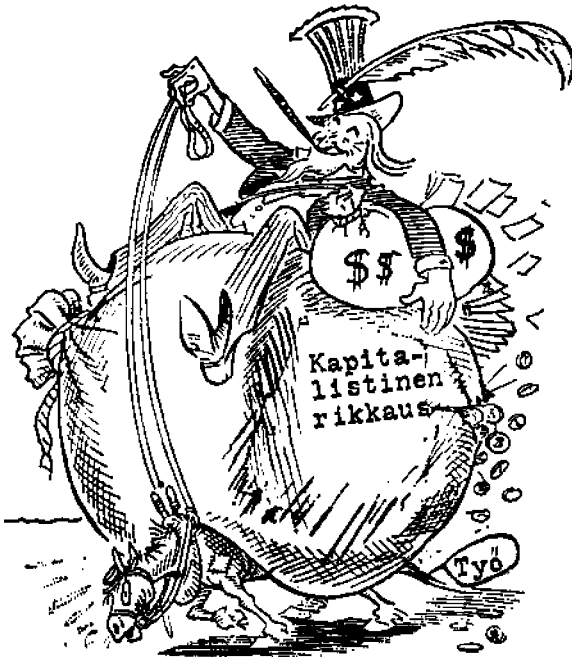
Myönnettäköön, että kapitalistisella yh-

teiskunnalla on ollut historiallinen merkityksensä ja tehtävänsä. Mutta samalla väitettäköön, että sen kehitys on saavuttanut huippukohtansa, s. t. s. kaikki teknilliset parannukset tuottavat tästä eteenpäin vain kurjuutta kansan suurelle enemmistölle — työväenluokan jäsenille. Sen ”työtä säästävät keksinnöt” ovat syösseet miljoonia lapsia palkkaorjuuteen ja miljoonia työkuuntoisia ihmisiä työttömäin armeijaan, jossa ollen heillä ei ole mahdollisuutta käyttää ”mukavia kulkuvälineitä”, sillä työhön ei tarvitse mennä ja sieltä takaisin tulla. Näillä työläisillä ei ole edes halpa-arvoisimpiakaan koteja, puhumattakaan sil-laisista, joita pianot, fonografit ja muut mukavuusvälineet somistavat. Heillä ei ole mahdollisuutta pukea lämpimiä ja siistejä vaatteita yllensä, vaan saavat käydä riekaleissa. Heillä ei ole mahdollisuutta kaikistellen syödä edes halvimpiakaan ruokia, vaan silloin tällöin saavat jonkinlaisia jätteitä, jotta juuri hengissä pysyvät. Heillä ei ole mahdollisuutta käydä teattereissa ja muissa huvittelupaikoissa, vaan saavat katukäytävillä tai kulkuteiden varsilla ottaa ”ilon irti elämästä”.

Perin harvoilla niistäkin, jotka saavat olla työssä, on tilaisuus asua kunnollisissa kodeissa, syödä hyviä ruokia, pukea hyviin vaatteisiin, käydä teattereissa ja muissa huvittelupaikoissa. Perin harvoilla. Useimmat saavat asua takakujien komeroissa, joissa pimeys ja lika, pöly ja haju tarjoavat ”suurimmat mukavuudet”. Tämän tietävät kaikki työläiset, joten siitä ei enempi tarvitse puhua.

Mutta sen sijaan tarkastakaamme niitä väitteitä, joissa kerrotaan, että työtä säästävät koneet ovat huojentaneet ruumiillista työtä tekevään työläisten raadannan ja että työpäiväin lyhentäminen on tuottanut suuren huojennuksen työläisille. Näistä asioista puhuessa luonnollisesti voimme ottaa huomioon vain sellaiset työläiset, jotka saavat olla työssä. Työttömillä työläisillä, näettekös, nuo ”mukavuudet” ovat, toisin sanoen, heidän ei tarvitse tehdä pitkiä työpäiviä ja kuluttaa ruumiillista energiaansa raadannassa. Mutta epiä suinkaan kukaan halulla ottaisi heidän paikkaansa, jos suinkin voisi välttää. Sanomattakin jokainen työläinen tietää sen, miksi kukaan ei haluaisi joutua työttömäksi?

Kieltämättä niihin aikoihin, jolloin vie-

Mitä suuremmaksi kasvaa kapitalistinen riistääntä ja rikkaus, sitä raskaammaksi tulee työn kannettava taakka, kaikenlaiset kärsimykset ja vaikeudet jokapäiväisessä elämässä ja toimeentulonsa lisääntyvät.

lä ei ollut höyryä ja sähköä käyttövoimana, eikä tuotannolliseen tarkoitukseen soveltuvia suuria ja nopeita koneita juuri nimeksikään, ihmisten täytyi jokapäiväisen toimeentulonsa hankinnassa tehdä työtä uutterasti ja pitkiä päiviä, sellaisia kuin päivänvalolta suinkin riitti. Noin pintapuolisesti asioita käsittelemällä, kuten porvarillinen propaganda useimmin tekee, ja noita aikoja nykyisyyteen vertaamalla voidaanakin asialliselta näyttävästi, huomata näyttävästi, tehdä sellainen johtopäätös, että kapitalistinen tuotantotapa on tuonut kaikenlaisia hyvyksiä ja runsaasti hyvinvointia ihmiskunnalle, eikä juuri nimeksikään puutteellisuuksia ja epäkohtia. Mutta jokainen, ken asiaa tarkistaa vähän perusteellisemmin, joutuu tekemään havaintoja ja löytämään räikeitä epäkohtia, jotka peittävät synkällä varjolla koko kapitalistisen yhteiskunnan hyvinvoinnin, mikäli tuo "hyvinvointi" koskee työläisiä.

Sen jälkeen, kun kapitalistinen tuotantotapa — suurtuotanto — tässä maassa varsinaisesti alkoi nousemaan, on väkiluku kasvanut huimaavalla nopeudella. Samoin yhteiskunnallinen rikkaus, sekin tunnustettakoon tosiasiana. Nykyään jokainen vuosi tuotetaan, luodaan uusia rikka-

uksia niin paljon kuin noin puolitoistasata vuotta sitten voitiin tuottaa miespolven iässä. Mutta siltikin, vaikka näin paljon jokainen vuosi luodaan uusia rikkauksia, kaikkien entisten lisäksi, rahattomain ja kodittomain työläisten — todellisten kurjalistolaisten — lukumäärä nykyään on suurempi, kuin koko maan väkiluku oli noin puolitoistasata vuotta sitten. Näihin kun vielä lisätään ne miljoonat työväenluokan jäsenet, joiden elämä on nälkäräjän alapuolella ja joiden koteja ei kalusta edes välttämättömäkään välineet puhumattakaan koristeista ja mukavuusvälineistä, niin todellakin täytyy jokaisen myöntää, että kansan suuren enemmistön hyvinvointi ei ole parantunut juuri nimeksikään, ehkä vain huonontunut, jos oikein tarkalleen arvosteltaisiin, vaikka onkin keksitty kaikenlaisia "työtä säästäviä koneita" ja niiden avulla tuotanto voitu moninkertaistuttaa nopeudessa. Myönnettävästi nyt on suurempi joukko niitä, jotka saavat elää todellisessa hyvinvoinnissa ja eivätkä kärsi tuskia ja huolia minkään muun vuoksi, jollei vain ylönsyömisestä ja juomisesta, kuin oli noin puolitoistasata vuotta sitten. Mutta paljon, paljon suurempi myös on niiden joukko, jotka joutuvat elämään kurjemmassa asemassa, kuin muutamia kymmeniä vuosia sitten eläneet ihmiset.

Työpäivän lyhentäminen, mikäli sitä on tapahtunut suurteollisuuden aikana, ei ole tuottanut huojennusta ruumiillisen työn tekijöille, vaikka niin yritetään uskottaa ja mahdollisesti jotkut työläisistä sen uskovatkin. Jokainen työläinen tietää vallan hyvin, että nykyisessä suurteollisuudessa kahdeksantunnin työpäivän alaisina työskentelevistä työläisistä kiskotetaan energia yhtä hyvin, joissakin tapauksissa paljon täydellisemminkin, kuin pitempää työpäivää tekevästä työläisistä. Vain esimerkiksi voitaisiin mainita Fordin työläiset. Heillä on kahdeksantunnin työpäivä. Mutta kun satutte samoihin katuvaunuihin Fordin työläisten kanssa, kun nämä palaavat kotihinsa työmailta, niin näette työläisiä, joista on kiskottu kaikki "irtilähtevä" energia. He ovat niin uuvuksissa, että vaipuvat uneen seisoallaankin, varsinkin jos vain sattuvat kätensä johonkin kiinni saamaan. Luonnollisesti tämä ei pidä paikkaansa kaikkiiin Fordin työläisiin nähden, sillä ainahan poikkeuksia on olemassa, löytyy töitä, jotka eivät vaadi ruumiillisten voimain suurta kulutusta. Mutta noin yleisesti puhuen, mikäli ammatittomat eli

varsinaiset tehdastyöläiset ovat kysymyksessä, edellä oleva esimerkki sopii paikalleen.

“Työtä säästävät koneet” eivät säästä ruumiillista energiaa työssä oleville työläisille, vaan kuluttavat sen nopeammin. Ne “säästävät”, säästävät paljon, mutta työnantajille, sillä heidän ei tarvitse kuluttaa nykyään vissien tuotemäärien valmistamisessa tarvittavan työvoiman palkkaamiseen muuta kuin mitättömän pienen murto-osan siitä, mitä menneiden aikojen työnantajain täytyi maksaa. Menneen ajan työnantajat eivät voineet jakaa satojen prosenttien liikevoittoja, kuten tekevät nykyajan työnantajat. Tämä jo yksistään todistaa sen, että “työtä säästävien koneiden” keksiminen on juontunut todelliseksi hyödyksi työnantajille, vaan ei työläisille. “Työtä säästävät koneet” säästävät ruumiillisen työn niin tarkoin, että vain pieni osa työväenluokasta saa olla työssä säännöllisesti. Suuri osa on jatkuvasti työttömänä, vaikkakaan eivät samat henkilöt vuosikautia aivan yhteenmittaan — yksi kun jää eli joutuu pois, niin toinen ottaa hänen paikkansa ja näin “vuorot vaihtuvat”. Tässä tietenkin tarkoitamme sellaisia työläisiä, jotka hankkivat toimeentulonsa työvoimaansa myymällä suoranaisesti eivätkä elä joko oman työnsä tai toisten työn tuotteita myymällä, kuten tekevät lukemattomat erilaiset “liikemiehet” aina salakapakoitsijoihin saakka.

Joku voisi ajatella, ehkä kysyäkin, minne joutuvat ja mistä tilansa löytävät kaikki ne tuhannet ja miljoonat, jotka jäävät syrjään varsinaisesta yhteiskuntahyödyllisestä tuotannosta koneiden yhä kehittyessä? Olemme edellä jo viitanneet, että suuret joukot ovat aina joutilaina, joskin näissä joukoissa olevat yksilöt voivat vaihtua säännöllisesti. Teollisuus on aina nähin saakka yhdessä tai toisessa muodossa hiukan laajentunut. Se osaltaan on vienyt osan niistä, jotka ovat vanhemmista perusteollisuuksista joutuneet syrjään. Mutta sitten täytyy muistaa se, että kapitalistisen yhteiskunnan kehittymisen mukana jatkuvasti lisääntyy sellaisten joukot, jotka eivät tee yhteiskuntahyödyllistä työtä, vaikkakin ovat hyvin “tärkeissä tehtävissä”. Tällaisiin joukkoihin voidaan lukea alati lisääntyvät sotilasarmeijat, poliisilaitosten palveluskunnat, kaikenlaiset urkkijat ja nuuskijat, yksityisten korporatioinein hurttalaumoista hallituksen palveluksessa oleviin etsijöihin saakka. Ja kaikenlaiset

kapitalistiluokan jäsenten palveluksessa olevat “rengit ja piit”, ovimiehiin saakka. Näiden tällaisten yhteiskuntahyödyttömiensä tekijöitä, esimerkiksi tässä maassa, on suunnattoman paljon ja niiden joukot aina säännöllisesti lisääntyvät, mitä räikeimmiksi tulevat kapitalistisen yhteiskunnan luokkavastakohdat ja mitä vaikeammaksi käy kapitalistisen tuotantotavan säilyttäminen.

“Työtä säästävät keksinnöt” ovat tehneet miljoonien ja biljoonien omistajia muutamista harvoista, jotka omistavat ja kontrolloeraavat yhteiskunnalliselle tuotannolle ja jaolle välttämättömät välineet ja kurjalistolaisia suuresta osasta niistä miljoonista työläisistä, jotka eivät omista mitään muuta kuin työvoimansa. Sille, jolla jo ennestäänkin on paljon, annetaan yhä lisää ja siltä, jolla ei ole muuta kuin työvoimansa, otetaan kaikki pois, työvoimansa myyntimahdollisuuskin.

Mutta kaikkea tätä emme ole sanoneet siinä mielessä, että haluaisimme vastustaa työtä säästävien koneiden käytäntöön ottamista. Eipä suinkaan. Vaan ainoastaan osoittaaksemme, että kapitalistisen yhteiskunnan kehitys ei ole tuonut ainoastaan hyvinvointia ihmiskunnalle, kuten kapitalistiluokan jäsenet ja heidän palvelijansa selittävät. Se on tuonut mukansa epävarmuutta ja kurjuutta miljoonille työväenluokan jäsenille. Se on tuonut mukansa elämän epävarmuuden ja ennen kuulumattomat paheet, joista saa koko ihmiskunta kärsiä.

Mutta myös se on tuonut mukansa yhden tekijän, josta me voimme kiittää, jos nimittäin haluamme. Se on kasvattanut palkkaproletariaatin, joka tulee vapauttamaan koko ihmiskunnan. Se on luonut omat haudankaivajansa, kuten sanotaan. Kunhan palkkaproletariaatti tulee tietoiseksi yhteiskunnallisesta merkityksestään ja järjestyy historiallista tehtävänsä varten, niin se muuttaa työtä säästävät keksinnöt välineiksi, joiden hyödystä saa nauttia koko ihmiskunta, eikä vain muutamat harvat, kuten nykyään. Silloin, kun tuotetaan ihmisten eli tuottajain tarpeita silmäläpitäen, ihmiskunta voi todella iloita jokaisesta keksinnöstä, joka osaltaan auttaa ruumiillisen työn vähentämisestä. Järjestykää I.W.W:hen. Sen periaatteet ja päämäärä tähtäävät palkkajärjestelmän poistamiseen, jonkalainen askel on välttämätöin ennen kuin työväenluokka vapautuu ja työtä säästävät keksinnöt muuttuvat koko ihmiskuntaa hyödyttäviksi tekijöiksi.